

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Elżbieta Karska

SSN Paweł Wojciechowski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi D. H. i A. D.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
V ACa 332/23

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 19 lutego 2025 r.,

1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie toczącym się pod sygnaturą akt V ACa 332/23 nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznaje skarżącym D. H. i A. D. - od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumę pieniężną w wysokości 2 000 (dwa tysiące) złotych za okres od 6 kwietnia 2023 r. do dnia 13 grudnia 2024 r;
3. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie wyznaczenie terminu rozprawy w sprawie o sygn. V ACa 332/23 nie później niż w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie odpisu postanowienia stwierdzającego przewlekłość postępowania;
4. oddala skargę w pozostałym zakresie;
5. zarządza zwrot od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżących D. H. kwoty

200 (dwieście) zł oraz na rzecz A. D. kwoty 200 (dwieście) zł, uiszczonych tytułem opłaty sądowej od skargi;

6. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżących D. H. i A. D. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Elżbieta Karska Krzysztof Wiak Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

D. H. oraz A. D., (dalej: „skarżący”) w skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki z 13 grudnia 2024 r. (data stempla pocztowego k. 7 akt V Sk 27/24) wnieśli o: stwierdzenie przewlekłości postępowania w niniejszej sprawie, zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w Warszawie do wyznaczenia terminu rozprawy bądź posiedzenia niejawnego w celu wydania wyroku w terminie 3 miesięcy od dnia rozpoznania skargi, przyznanie od Skarbu Państwa na ich rzecz kwoty w wysokości 10 000 zł, zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Skarżący wskazali, że 3 sierpnia 2021 roku złożyli do sądu pozew przeciwko Bank S.A. Sprawa przed Sądem I instancji trwała do 8 września 2022 roku. 6 kwietnia 2023 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynęły akta sprawy z apelacjami obu stron. 4 października 2023 roku Sąd Apelacyjny wysłał powodom apelację pozwanego. Od momentu wpływu do sądu apelacji oraz odpowiedzi na apelację przez obie strony nie wykonano żadnej czynności. Skarżący wskazał, że mimo złożenia wniosku o przyspieszenie rozpoznania sprawy wciąż nie podjęto żadnych czynności w sprawie.

Skarżący zaznaczyli, że od dnia wpływu do sądu apelacji minął ponad rok, a mimo to od dłuższego czasu nie ma żadnych postępów w sprawie.

Sąd nie podejmuje żadnych czynności zmierzających do rozstrzygnięcia. Skarżący mimo nadpłaty kapitału, wciąż są zobowiązani spłacać kredyt, wobec czego przewlekłość postępowania powoduje stratę finansową skarżących. Skarżący wskazali, że postępowanie w sprawie trwa już 4 lata.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy.

Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Przyjmując powyższy pogląd za własny, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania apelacyjnego pozwala na przyjęcie, że jest ono prowadzone przewlekłe.

Z analizy akt wynika, że sprawa została zainicjowana pozwem z 3 sierpnia 2021 r. (data stempla pocztowego k. 79 akt V ACa 332/23). Sąd Okręgowy w Warszawie 8 września 2022 r. wydał wyrok w niniejszej sprawie o sygn. akt XXVIII C 10497/21. Akta sprawy 6 kwietnia 2023 r. wpłynęły do Sądu Apelacyjnego

w Warszawie wraz z apelacją pozwanego (k. 404). 7 kwietnia 2023 r. sprawę zarejestrowano w repertorium „ACa” oraz zarządzono poinformowanie pełnomocników o składzie sądu (k. 406). 14 września 2023 r. dokonano kontroli formalnej apelacji pozwanego i polecono doręczenie odpisu apelacji stronie przeciwnej. 9 listopada 2023 r. wpłynęła odpowiedź powodów na apelację. Pismem z 1 października 2024 r. powodowie złożyli wniosek o przyspieszenie rozpoznania sprawy i 14 października 2024 r. zostali poinformowani, że sprawa zgodnie z § 79 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości – Regulamin urzędowania sądów powszechnych sprawa zostanie rozpoznana według kolejności wpływu do referatu sędziego referenta. Obecnie w referacie sędziego referenta pozostaje 40 spraw, zatem sprawa zostanie skierowana na rozprawę w ciągu 6 miesięcy.

W świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, nie ulega wątpliwości, iż w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie wystąpiła przewlekłość postępowania. Od wpływu apelacji do Sądu Apelacyjnego 6 kwietnia 2023 r. do dnia wniesienia skargi na przewlekłość postępowania 13 grudnia 2024 r. upłynęło 18 miesięcy. Sąd Apelacyjny w Warszawie podejmował w tym okresie jedynie czynności techniczne mające na celu organizację postępowania tj. doręczenie odpisu apelacji stronie przeciwnej oraz wyznaczenie składu.

W zasadzie w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym nie podjęto żadnych czynności zmierzających do merytorycznego rozpoznania sprawy. Ponadto w sprawie wciąż nie został wyznaczony termin rozprawy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie pod sygn. akt V ACa 332 /23 wystąpiła przewlekłość postępowania.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość. na żądanie skarżącego lub z urzędu sąd zaleca podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty albo przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, chyba że wydanie zaleceń jest oczywiście zbędne. Zalecenia nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy. Mając na uwadze, że w sprawie toczącej się

przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie o sygn. V ACa 332/23 dotychczas nie został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej, Sąd Najwyższy zalecił jej wyznaczenie nie później niż w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie odpisu postanowienia stwierdzającego przewlekłość postępowania.

Orzekając o przyznaniu skarżącym od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumy pieniężnej w wysokości po 2 000 zł, Sąd Najwyższy uwzględnił, iż zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość, minimalna wysokość sumy pieniężnej jaką należy zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego wynosi 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość. Sąd Najwyższy miał również na uwadze, że od chwili wniesienia pozwu 3 sierpnia 2021 r. do dnia wniesienia skargi 13 grudnia 2024 r. upłynęły 3 lata i 4 miesiące. W związku z tym Sąd Najwyższy uznał za odpowiednie przyznanie skarżącym sumy pieniężnej w wysokości 2 000 zł. W ocenie Sądu Najwyższego przyznana kwota rekompensuje skarżącym zaistnienie i skutki przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

O zwrocie na rzecz skarżących opłaty sądowej od skargi w kwocie po 200 zł na rzecz każdego z nich orzeczono na podstawie art. 17 ust 3. ustawy o skardze na przewlekłość.

O kosztach postępowania skargowego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1¹ i 3 w związku z art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ w związku art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz.1964) zasądzając od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżących kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a.f.]